

Kestävän kehityksen toimintakertomus 2018

Etelä-Karjalan kansalaisopisto



Sisällys

2 Kestävän kehityksen teemojen ilmeneminen EKKOn toiminnassa	3
2.1 Luonto ja metsä –erityisteema ja tapahtumat	3
2.2 Hyvinvointi ja turvallisuus.....	5
2.3 Hanketyö.....	6
2.4 Opetus	7
3 Arviointi	9
3.1 Kestävä kehitys EKKOn suorituskykymittaristossa	9
3.2 Kestävän kehityksen toteutuminen opetuksessa ja arjessa	12
4 Toimintasuunnitelma vuodelle 2019.....	12

1 Johdanto

EKKOn kestävän kehityksen toimintakäsikirjaan on koottu yleisiä esimerkkejä kestävän kehityksen teemojen näkymisestä ja arvioinnista. Kestävän kehityksen pysyvinä teemoina ovat edellisvuoden tavoin:

1. Vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus
2. Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi
3. Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys
4. Kulttuuriympäristö, tavat ja perinteet
5. Jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys
6. Energia ja vesi

Lisäksi lukuvuoden 2018–2019 erityisteemana oli luonto ja metsä. Teemat toteutuivat opiston opetuksessa ja käytännön toiminnassa. Kestävän kehityksen koordinaattorina jatkoi kädentaito- ja taideaineiden päätoiminen opettaja Tuija Näränen. Kestävän kehityksen työryhmä kokoontui vuoden 2018 aikana kolme kertaa. Kestävän kehityksen sertifiointi uudelleenauditointi oli keväällä 2018. Vuonna 2018 koottiin kestävän kehityksen toimintakäsikirja, joka käytiin läpi henkilökunnan ja hallituksen kanssa.

2 Kestävän kehityksen teemojen ilmeneminen EKKOn toiminnassa

EKKOn opetussuunnitelma valmistui syksyllä 2018. Kestävä kehitys näkyi opetussuunnitelman punaisena lankana. Syksyllä 2018 EKKOn opiskelijoille ja henkilökunnalle avoimen, opistotalolla sijaitsevan kierrätyspisteen ("tuo tullessais, vie mennessäis") paikkaa siirrettiin näkyvämmälle sijainnille. Lisäksi kierrätyspisteen hyllystä varattiin eri aineille oma paikka, jotta tavarat löytäisivät uudet omistajat paremmin. Kierrätyspisteestä viestintää tehostettiin opistotalolla ja pisteen käyttö kasvoikin muutoksen myötä. Syksyllä opistolle hankittiin kemikaalikaapit kemikaalien säilytystä varten.

Seuraavassa EKKOn kestävän kehityksen mukaisen toiminnan erityistoimia kuvataan alla a) Luonto ja metsä –erityisteeman ja tapahtumien b) hyvinvoinnin ja turvallisuuden, c) hanketyön sekä d) opetuksen esimerkeillä.

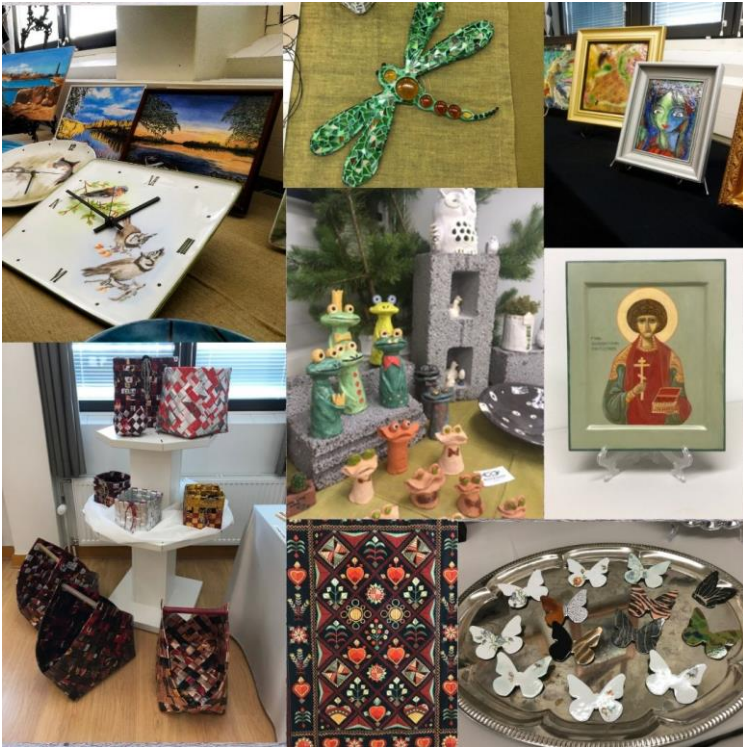
2.1 Luonto ja metsä –erityisteema ja tapahtumat

Lukuvuoden 2018–2019 erityisteema oli luonto ja metsä, mikä näkyi opiston kurssi- ja luentotarjonnassa. Kurseja tarjottiin mm. lähiretkeilyn ja metsään suunnistamisen teemoista. Luentojen aiheina oli mm. luontokuvaus, villivihannesten keruu ja käyttö ruoanlaitossa ja suunnistus harrastuksena.

Luonto ja metsä -teemalla kiinnitettiin huomiota laajemmin kestävän kehityksen ajatuksiin opiston toiminnassa ja tarjonnassa. Kestävän kehityksen teemat huomioitiin aiempaa paremmin mm. opiston opinto-ohjelmassa, kun kestävän kehityksen tavoitteita tukevat kurssit merkittiin

ohjelmaan keke-merkinnällä kaikkien aineiden osalta. Merkinnän saaneet kurssit edistivät esim. kierrätystä, monikulttuurisuutta tai kulttuuriperintöä.

Luonto ja metsä –teema näkyi opiskelijoiden töiden kautta opiston kevätnäyttelyssä 2019 (kuva 1). Teema näkyi luonto ja metsä -aiheisina töinä, mutta myös laajemmin kulttuuriperinnettä, kierrätystä ja moniarvoisuutta ilmentävinä töinä. Kestävän kehityksen erityisteeman mukaiset työt oli merkitty esittelypöytiin.



Kuva 1. Näytteitä opiston opiskelijoiden töistä lukuvuodelta 2018–2019 (kevätinäyttely 2019)

EKKOn musiikin opetus oli myös vahvasti mukana kevätinäyttelyssä sekä keväällä 2018 että 2019. Näyttelyn yhteydessä esiintyi musiikin opiskelijoita (mm. haitarin ja nokkahuilun soiton opiskelijat) ja Lappeenrannan Karjalakuoro. Lisäksi pianon soiton opiskelijat soittivat näyttelyn yhteydessä pidetyssä pianobaarissa. Musiikin sisällyttäminen näyttelyihin elävöitti tapahtumaa ja toi esille kestävän kehityksen teemoja uudesta näkökulmasta.

Vuosittaisen kevätinäyttelyn lisäksi EKKO oli mukana seuraavissa tapahtumissa:

- Taiteen perusopetuksen kädentaitojen ja kuvataiteen näyttely Luumäen kunnantalolla 16.4-3.5.2018
- Viivasta valoon –näyttely Luumäen pääkirjastossa 4.-27.4.2018
- Runon puutarha – EKKOn lausuntaryhmän esitys 26.5.2018 Tykinkatu 13, Lappeenranta
- EKKO tour –pajapäivät neljässä lappeenrantalaisessa yläkoulussa toukokuussa 2018.
- Sataman valot 25.8.2018 Lappeenrannan satamatorilla. EKKO osallistui sataman valoihin esittelypisteellä ja liikunnan ainealan osallistavilla kurssimaistiaisilla.

- Yhes enemmän –messut Luumäellä 8.9.2018. Opisto osallistui messuille esittelypisteellä ja toteuttamalla tukiviittomien ja taiteen perusopetuksen osallistavia kurssimaistiaisia.
- EKKOn halloween pop up kauppakeskus Iso-Kristiinassa 2.11.2018. Opisto toteutti pop up –pisteen ja esitteli toimintaansa toiminnallisilla kurssimaistiaisilla.
- Opiston joulumyyjäiset 1.12.2018 opistotalolla. Myyjäisissä opiston kädentaito- ja taideaineiden opettajat ja kurssilaiset myivät tekemäänsä taidetta, käsitöitä, koristeita ja leivonnaisia.
- Nuorisotapahtuma Kaamospuhallus 7.12.2018, johon EKKO osallistui esittelypisteellä ja nuorille suunnatuilla toiminnallisilla kurssimaistiaisilla.



Kuva 2. EKKOn näyttelymainoksia vuodelta 2018.

2.2 Hyvinvointi ja turvallisuus

EKKOn strategiatyö käynnistyi syksyllä 2018. Uuden skenaariopohjaisen strategian valmisteluun ja työstämiseen osallistettiin päätoimisen henkilökunnan lisäksi myös tuntiopettajat. Osallistaminen tapahtui mm. opettajainkokouksessa toteutetulla skenaariotehtävällä. Tehtävässä henkilökuntaa pyydettiin pohtimaan EKKOn ihanteellisinta, realistisinta ja kauheinta tulevaisuudenkuvaa. Tehtävien pohjalta muodostettiin opiston tulevaisuuden skenaariot, jotka toimivat opistotoiminnan suuntaamisen ja tulevan kehittämistyön taustalla. Kestävän kehityksen mukaisilla ajatuksilla oli keskeinen rooli EKKOn tulevaisuuden skenaarioissa.

Opiston perehdyttämisprosesseja kehitettiin edelleen. Uusien opettajien perehdytysiltäkäytäntöä jatkettiin. Illan aikana käytiin läpi opistossa työskentelyn keskeiset periaatteet. Käytänteiden ja toimintatapojen ohjeistamisen lisäksi uusille opettajille kerrottiin taito- ja taideaineiden vastuupettaja Tuija Näräsen johdolla aikuisten opettamisen erityispiirteistä. Perehdytysiltaan osallistuivat kaikki päätoimisen henkilökunnan jäsenet, työsuojeluvaltuutettu ja lähes kaikki uudet tuntiopettajat. Myös uusille opettajille tarkoitetun WhatsApp-ryhmän ylläpitoa jatkettiin.

Ryhmästä sai kauden aikana nopeasti apua opistotyön käytännön asioihin. Lisäksi syksyllä otettiin käyttöön perehdyttämisen tarkistuslistat päätoimisille ja tuntiopettajille. Listat toimivat perehdyttämisen tukena ja niitä hyödynnettiin erityisesti sellaisten tuntiopettajien kanssa, jotka eivät päässeet perehdytykseen.

Päätoimisen henkilöstön ja tuntiopettajien yhteinen tyhy-päivä pidettiin syyskuussa järjestämällä yhteinen matka Wellamo-opistoon. Marraskuussa henkilökunnalle järjestettiin toiminnallinen tyhy-päivä, jossa tehtiin mm. savi- ja mosaiikitöitä. Lisäksi joulukuussa opiston tuntiopettajille ja päätoimiselle henkilöstölle pidettiin pikkujoulut Lehmus Roastery paahtimovierailun ja kahvinmaistelun merkeissä.

Henkilöstön työhyvinvointia seurattiin edellisvuosien tavoin sairauspoissaoloja ja koulutuspäiviä tilastoimalla. Lisäksi syksyllä koko henkilöstölle toteutettiin työhyvinvointikysely ja riski- ja vaarakartoitus. Molempien kyselyjen perusteella EKKOn toiminta on hyvällä tasolla.

Henkilökunnan osaamisen kehittämistä tuettiin tarjoamalla koulutusta mm. sosiaalisen median käyttöön ja digitaalisten opetusvälineiden hyödyntämisestä. Kaikilla opiston opettajilla oli mahdollisuus osallistua kaikille yhteisiin koulutuksiin. Lisäksi päätoimisella henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua oman osaamisen kehittymistä tukeviin koulutuksiin, joista esimerkkeinä olivat mm. liikunnan opettajan vire-lavis –koulutus ja taloussihteerin tulorekisterin käyttöönottoon liittyvät webinaarit.

Turvallisuuteen kiinnitettiin edelleen huomiota. Opistolle hankittiin kemikaalikaapit ja kemikaalien käyttöön liittyvät ohjeistukset päivitettiin. Poistumisharjoituksen ajankohtaa suunniteltiin. Vuonna 2018 kiinnitettiin erityisesti huomiota toukokuussa voimaan tulleen tietosuoja-asetuksen asettamiin vaatimuksiin. EKKOlle tehtiin dokumentti, jossa kuvataan henkilötietojen käsittelyä EKKOssa. Myös opiston työntekijä- ja opiskelijarekisterien tietosuojakuvaukset päivitettiin ajan tasalle. Henkilökuntaa ohjeistettiin tietosuoja-asetuksen mukaiseen toimintaan.

2.3 Hanketyö

Opetushallituksen rahoittama **Nuorten EKKO** –hanke päättyi vuoden 2018 lopussa. Hankeen avulla kiinnitettiin erityisesti huomiota EKKOn nuorille kohdistuvaan viestintään. Tavoitteena oli parantaa opiston tunnettavuutta nuorten keskuudessa. Hankkeen aikana toteutettiin yläkouluilla EKKO tour –pajapäivät, osallistuttiin nuorisotapahtuma Kaamospuhallukseen ja järjestettiin EKKOn Halloween pop up nuorten suosimassa kauppakeskuksessa. Hankkeen myötä opiston henkilökuntaa koulutettiin nuorten käyttämien sosiaalisen median kanavien käyttöön.

EKKOn henkilökunnalla oli mahdollisuus osallistua Erasmus + -liikkuvuusjaksolle eurooppalaisiin aikuiskoulutuksen oppilaitoksiin. **Lisäpotkua liikkuvuuksista** –hankkeeseen liittyi myös kahdenvälinen yhteistyö EKKOn ja Skotlannin Adult Learning Team Stirling Councilin välillä. Alkuvuonna Skotlantiin lähti opiston kaksi tuntiopettajaa (kuvataide ja teatteri) ja taito- ja taideaineiden vastuuopettaja. Opiston ranskan kielen opettaja kävi Ranskassa kielikurssilla,

liikunnan tuntiopettaja oli Englannissa pilatesopissa ja kuvataiteen tuntiopettaja kävi Kreikassa monialaisella taidekurssilla. Vuoden 2018 liikkuvuusjaksolla oli kuusi opettajaa eri aloilta.

2.4 Opetus

Kielten oppitunneilla käsiteltiin monipuolisesti kestävään kehitykseen liittyviä aihepiirejä. Kauppakadulla toimi lisäksi kielten materiaalien kierrätyspiste, josta opiskelijat saivat maksutta ottaa käytöstä poistettuja kielten oppikirjoja ja äänitteitä sekä tuoda myös omiaan. Kurssien Peda.net-sivustoja oli käytössä useimmilla kielikursseilla. Opettajat käyttivät sivustoa opetusmateriaalien jakamiseen, opiskelijoiden informoimiseen ja kurssien markkinointiin. Opettajat kokeilivat lähiopetuksessa uusia digitaalisia työkaluja kuten pelillisyyttä hyödyntäviä Kahoot ja Quizzlet –sovelluksia.

Maahanmuuttajakoulutus laajeni uusilla kursseilla. Suomen kielen opetusta järjestettiin iltakursseina ja intensiivisinä päiväkursseina. Myös hitaille opiskelijoille järjestettiin intensiivinen jatkokurssi. Näiden lisäksi uutena koulutuksena opistossa alkoi Opetushallituksen rahoituksella opiskelijoille maksuton intensiivinen lukutaitokoulutus, joka on tarkoitettu sellaisille maahanmuuttajille, jotka ovat käyneet vähän tai ei lainkaan koulua kotimaassaan ja tarvitsevat erityistä tukea latinalaisen kirjaimiston oppimisessa. Erityisesti tälle kohderyhmälle järjestettiin elokuussa kuukauden kestänyt kurssi ja syyskuussa aloitettiin lukuvuoden kestävä intensiivinen kurssi. Myös muille suomen kielen kursseille oli opiskelijan mahdollista osallistua maksutta, jos kurssi oli kirjattu opiskelijan kotoutumissuunnitelmaan ja kirjaus todennettu erillisellä lomakkeella. Tämä tiivistä yhteistyötä te-palveluiden ja maahanmuuttopalveluiden kanssa entisestään, koska opiskelijoista annettiin kirjallinen palaute joko Koulutusportti-järjestelmän kautta tai erillisellä lomakkeella. Yhteensä ilmaisia kursseja järjestettiin 950 oppituntia. Peda.net- sivuston lisäksi suomen kielen opiskelijat käyttivät opiskelussa ja yhteydenpidossa opettajien luomia Facebook/WhatsApp-ryhmiä. Pohjolankadun alakertaan avattiin materiaalikierrätyspiste, jossa suomen kielen materiaaleilla on oma hylly.

Taito- ja taideaineissa suosituimpia kursseja olivat tekstiilityöt, puutyö- ja puukkokurssit sekä keramiikka-, posliinimaalaus- ja emalityökurssit sekä eri kuvataidekurssit. Kädentaidoissa Ylämaalla järjestetty Kaikkea kivaa -kurssi lisäsi suosiotaan. Kuvataiteissa uusi suosittu kurssi Lappeenrannassa oli VedicArt-periaatteisiin perustuva maalauskurssi. Vakiintuneiden koko vuoden kurssien lisäksi opistossa järjestettiin paljon erilaisia lyhytkursseja. Kestävä kehitys kulki punaisena lankana kädentaito- ja taideaineiden kurssisuunnittelussa ja sisällöissä. Luumäen kunnassa opisto järjesti taiteen perusopetusta, jossa otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma syksyllä 2018. Taiteen perusopetuksessa kiinnitettiin huomiota erityisesti kierrätysmateriaalien käyttöön sekä yhteisöllisyyteen.



Kuva 3. EKKOn kurssitarjontaa 2018

Liikunnan kurssitarjonta oli monipuolista ja runsasta. Liikunnan uutuuksia olivat YOGAFUNC, Seasonal Jooga Flow, Joogaa yläkoululaisille, Parijooga, Yin&Yang jooga, Vire-Lavis, Allas-Lavis, Barre Move, Street Dance, Folklore Argentino, Tango Argentino viikonloppukurssina sekä Jooga & Mindfulness ja Pilates: alaraajat-huoltokurssi kesäkursseina. Ensimmäistä kertaa järjestettiin neljän tunnin Tanssimaraton. Liikunnan kestoosuusikkeina jatkoivat Pilates- ja YIN-joogakurssit, Piloxing, tanssiliikuntakurssit mm. Lavis-lavatanssijumppa, Zumba, Zumba Gold sekä muut joogat ja äijäjooga

Tietotekniikan kurssitarjonnan pääpaino oli älypuhelimien ja tablettien käyttö niin perus- kuin jatkokursseina. Uusina kursseina tarjottiin mm. 3D-mallinnusta ja www-julkaisujen tekoa. Suosittuina aiheina säilyivät edellisvuosien tapaan Windows ja Android -laitteiden käyttö. Myös ensimmäistä kertaa järjestetty digijärjestelmäkamerakurssi sai hyvän vastaanoton. Tietotekniikan yksilöopetuksesta tietoa haettiin niin älylaitteiden ja toimisto-ohjelmien käyttöön kuin blogin perustamiseen ja ylläpitoonkin. Syksyllä 2018 EKKO haki OPH:n hankerahoitusta heikkojen perus- ja digitaitojen vahvistamista tavoittelevan koulutuksen järjestämiseen.

Muissa aineissa suosittuja kursseja olivat naisten piiri, vehnäleipää hapanjuurella, hiustenletityskurssi ja laivurikurssit. Erityisryhmille tarjottiin kädentaitoja, musiikkia ja draamaa Lappeenrannassa, Joutsenossa ja Luumäellä. Aivoliiton juttutupa-toiminta jatkui kahdella ryhmällä. Paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa yhteistyössä järjestettyjä teatteri- ja musiikkikursseja jatkettiin. Uutuutena järjestettiin Vehnäleipää hapanjuurella –kurssi. Opiston lausuntaryhmä esiintyi toukokuussa.

EKKO toteutti vuonna 2018 **seitsemän** yleisöluentoa. Keväällä järjestettiin kaksiosainen Oman talouden hallinta –luentosarja ja Asiantuntijan vastuullisuus –luento. Syyskuun luennolla runokuvittaja Heli Pukki kertoi työstään. Syyskuun toinen luento käsitteli kahvinvalmistuksen

tekniikkaa. Lokakuun luento käsitteli viron kieltä ja kulttuuria. Marraskuussa vuorossa oli lintuharrastusteema. Luennot järjestettiin yhteistyössä Lappeenrannan kaupunginkirjaston kanssa. Kahviluento järjestettiin yhteistyössä Lehmus Roasteryn kanssa.

3 Arviointi

3.1 Kestävä kehitys EKKOn suorituskykymittaristossa

Opiston toiminnan strategisten tavoitteiden toteutumista mitataan EKKOn suorituskykymittaristolla, johon on liitetty omaksi osa-alueeksi kestävä kehitys. Mittaristossa kestävän kehityksen osa-alueen tavoitteeksi on asetettu:

Opisto toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Kaikessa toiminnassa kiinnitetään huomiota vastuullisuuteen. Toiminnassa toteutuu ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu, taloudellinen ja kulttuurinen vastuu.

Kestävän kehityksen tavoitteen toteutumisen kannalta keskeisiksi toimenpiteiksi on asetettu:

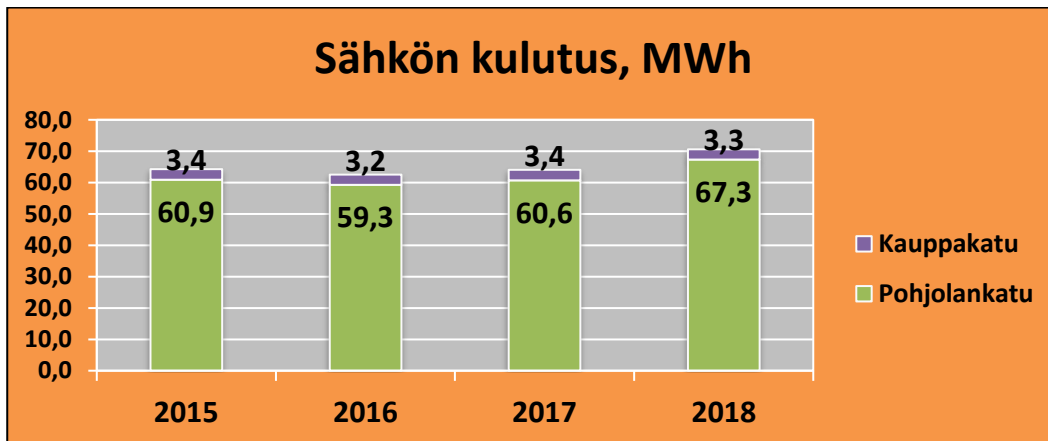
Seurataan energian- ja vedenkulutusta sekä paperikopioiden määrää. Jätteitä kierrätetään. Tehdään hankintoja harkiten, välineistöä kierrätetään ja korjataan mahdollisuuksien mukaan. Tarjotaan kursseja, jotka edistävät ja opettavat kestävästä kehityksestä, kulttuuriperintöstä, tapoista ja perinteistä. Edistetään kulttuurista monimuotoisuutta.

Kestävän kehityksen mittarin osa-alueet on nähtävissä taulukossa 1. Mittarin perusteella EKKOn kestävän kehityksen osa-alueen suorituskyky on parantunut. Vuonna 2017 suorituskyky oli 7,4/10 ja vuonna 2018 se oli 8/10 (ks. kuva 4), mikä on myös mittariston mukaisen suorituskyvyn tavoitearvo. Suorituskykymittariston tavoitearvo on kuitenkin saavutettu pitkälti kestävän kehityksen kurssien oppaaseen tehtävän merkitsemistävän muutoksella, kun myös muiden kuin taide- ja taitoaineiden kurssit luokiteltiin tietyn ehdoin keke-kursseiksi. Vuoden 2018 vertailu edellisvuosiin ei siten ole täysin mielekäs. Myös maahanmuuttajataustaisten opettajien määrä kasvoi, mikä selittää suorituskykymittariston parantunutta tulosta.

<u>MITTARI</u>	<u>TULOS</u>	<u>TAVOITE</u>	<u>ARVOSANA</u>	<u>PAINO</u>
Keke-kurssit, kulttuuriperintöä, tapoja ja perinteitä edist. kurssit	217,00	30	10	15,00 %
Kopiomäärä / vuosi	104066,00	85000	6	15,00 %
Sähkönkulutus /vuosi (MWh)	70,60	40	6	15,00 %
Hankintojen osuus muista kuluista (%)	2,10	2	9	25,00 %
Maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä (%)	6,50	10	6	15,00 %
Maahanmuuttajaopettajien määrä (%)	15,20	12	10	15,00 %
Osa-alueen suorituskyky:				8,0

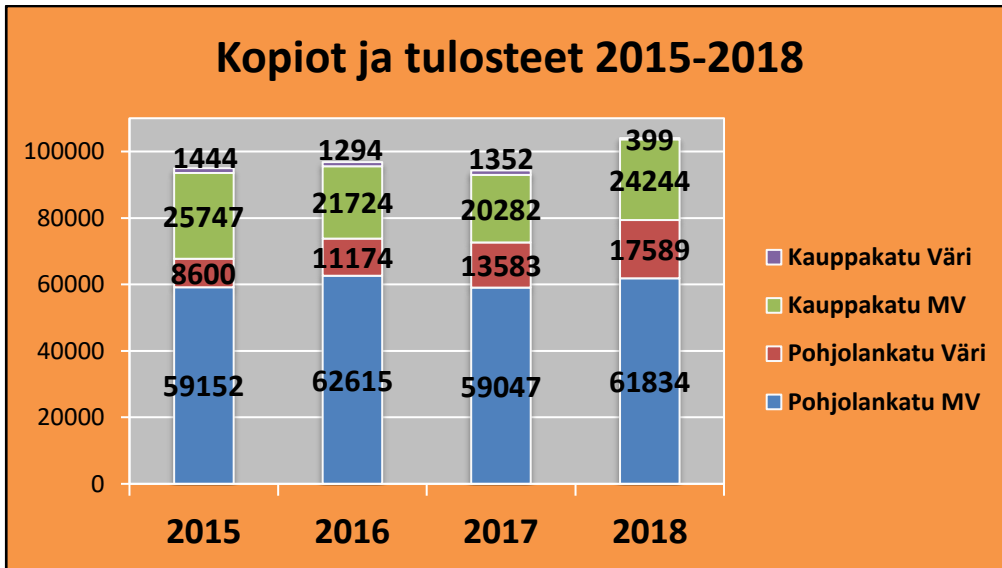
Kuva 4. Kestävän kehityksen tunnusluvut 2018 ja niiden painottuminen suorituskykymittaristossa

Suorituskykymittariston (kuva 4) perusteella merkittävin kehittämiskohde liittyy sähkönkulutuksen ja kopiomäärien vähentämiseen. Sähkönkulutuksen ja kopiomäärän osalta tavoitteita ei ole saavutettu, vaan molempien osalta kulutus on kasvanut (ks. kuviot 1 ja 2). Sähkönkulutus on säilynyt Kauppakadulla edellisvuosien tasolla. Pohjolankadun osalta sähkönkulutus on kuitenkin kasvanut. Kasvun taustalla voi osin olla talossa pidettävien intensiivisten suomen kurssien määrän kasvu (UMAKO). Suurin selittäjä on kuitenkin todennäköisesti talon ilmanvaihto, jota tehostettiin syksyllä 2018, kun ilmanvaihdon riittämättömyydestä tuli viestejä opettajilta. Muita ilmeisiä syitä sähkönkulutuksen kasvulle ei ole. Sähkönkulutuksen määrää on hyvä seurata vuoden aikana.



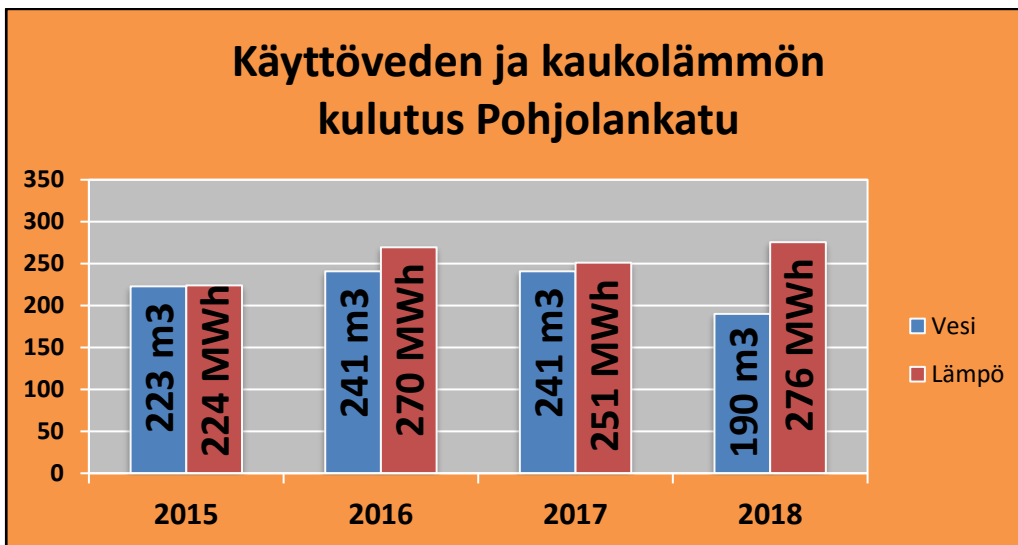
Kuvio 1. Sähkönkulutuksen kehitys EKKOssa vuosina 2015–2018

Kopiomäärä kasvoi vuosien 2017 ja 2018 välillä yhteensä 10 % (9802 kopiota, joista Pohjolankadulla lisäystä oli 6793 kappaletta ja Kauppakadulla 3009). Kasvu näkyy molemmissa toimipaikoissa ja erityisesti Pohjolankadulla, jossa toteutettiin lukuvuonna 2017–2018 ensimmäistä kertaa opiston uuden tehtävän mukaisesti maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon kurseja. Näillä intensiivisillä suomen kurseilla tulosteiden tarve on ollut suuri, mikä voi selittää kasvua jossain määrin, ei kuitenkaan täysin. Pohjolankadulla erityisesti värillisten kopioiden määrä oli kasvanut vertailuvuosiin nähden.



Kuvio 2. Kopioiden ja tulosteiden määrän kehitys EKKOssa vuosina 2015–2018

Vedenkulutus oli vuonna 2018 Pohjolankadulla vertailuvuosien alhaisimmalla tasolla (kuvio 3). Lämmön kulutus puolestaan oli vuoden 2016 tasolla. Lämmön ja veden kulutuksessa ei ole nähtävissä selkeää trendiä vertailuvuosien tarkastelussa.



Kuvio 3. Käyttöveden ja kaukolämmön kehitys EKKOssa vuosina 2015–2018

3.2 Kestävän kehityksen toteutuminen opetuksessa ja arjessa

EKKOn kestävän kehityksen teemojen toteutumista opetuksessa arvioidaan kokoamalla määritelyjen kestävän kehityksen kurssien ja opiskelijoiden määrät (taulukko 1).

Taulukko 1. Kurssi- ja opiskelijamäärät valituissa aineissa ja seurantakursseilla

Kurssi	Kestävän kehityksen teema	2017–2018			2018–2019		
		kurssit (suun./tot.)	opisk.	Opisk./kurssi	kurssit (suun./tot.)	opisk.	Opisk./kurssi
Huonekalujen entisöinti ja verhoilu	jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys, kestävä kehitystä suoraan edistävä kurssi	10/7	62	9	9/6	55	9
Vaatteen uusi elämä	vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus, kestävä kehitystä suoraan edistävä kurssi	2	25	12,5	2	25	12,5
Kielet	kansainvälisyys	171/137	1961	14	149/118	1808	15
Suomen kieli	monikulttuurisuus	32/27	376	14	40/34	468	14
Liikunta ja tanssi	henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi	364/318	6556	21	371/323	6496	20

Kurssien määrä muodostuu havaitun tarpeen ja käytettävissä olevien tuntiresurssien perusteella. Kurssien määrää kuvaavampi seuranta-alue ovat aineiden ja kurssien keskimääräiset kurssikohtaiset opiskelijamäärät, jotka ovat säilyneet edellisvuoden tasolla. Joidenkin aineiden useamman vuoden vertailussa on nähtävissä ”sahaava” trendi. Jonain vuonna kurssikohtainen keskiopiskelijamäärä voi olla vähäisempi, kun seuraavana se jälleen nousee. Kurssikohtaisten osallistujamäärien vuosittainen vaihtelu onkin tavallista. Suomen kielen osalta kurssikohtaiset osallistujamäärät ovat vähentyneet. Kun vuonna 2015–2016 suomen ryhmissä oli keskimäärin 17 opiskelijaa, oli vuonna 2018–2019 opiskelijoita ryhmissä keskimäärin 14. Muutosta selittää osin suomen kielen kurssien kasvanut määrä ja syksyllä 2018 EKKOssa käynnistyneet suomen kielen luku- ja kirjoitustaidon kurssit, joiden ryhmäkoko on tavallista pienempi.

4 Toimintasuunnitelma vuodelle 2019

EKKOn kestävän kehityksen pysyvät teemat säilyvät vuonna 2019 samoina (ks. luku 1). Lukuvuoden erityisteemana on juhla. Vuonna 2019 juhlistetaan kansalaisopistojen 120-vuotista ja Kansalaisopistojen Liiton 100-vuotista historiaa. Vuoden erityisteema kytkeytyy kestäväan kehitykseen kulttuurihistorian, hyvinvoinnin ja monikulttuurisuuden kautta. Vuoden aikana EKKO kehittää ja suuntaa toimintaansa uuden strategian mukaisesti kiinnittäen erityisesti huomiota opiston yhteiskunnallisten tehtävien toteutumisen vahvistamiseen.

Kaikki teemat toteutuvat opiston opetuksessa ja käytännön toiminnassa. Teemojen toteutumisen

päätavoitteet säilyvät ennallaan. Kullekin pysyväälle teemalle on annettu lisäksi erityistavoite, jonka kehittämiseen panostetaan erityisesti vuonna 2019. Kaikille teemoille yhteisenä, laajempaan tavoitteena on edellisuoden tavoin kestävän kehityksen arvioinnin systematisoimisen ja jatkuvuuden turvaaminen sekä arvioinnin näkyväksi tekeminen opiston koko henkilöstölle, tuntiopettajat mukaan lukien.

1) Vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus (taloudellinen vastuu)

Pysyvät tavoitteet: Tehdään hankintoja harkiten ja vältetään turhia hankintoja.

Eryistavoite vuodelle 2019: Kartoitetaan opiston olemassa olevat laitteet ja koneet sekä hankintatarpeet. Lisäksi tehdään laitteiden huoltokartoitus ja -suunnitelma.

(Vastuuhenkilöinä aineiden vastuupettajat/henkilöt)

2) Jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys (ympäristövastuu)

Pysyvät tavoitteet: Kierrätetään materiaaleja, tavaroita ja työvälineitä mahdollisimman paljon. Lisäksi kierrätetään jätteet (seka- ja biojäte, pahvit, muovit, lasi jne.).

Eryistavoite vuodelle 2019: Ylläpidetään opiston kierrätyspistettä ja Kauppakadun kirjakierrätyspistettä. Jatketaan jätteiden kierrätystä ja kierrätysmateriaalien hyödyntämistä opetuksessa.

(Vastuuhenkilönä kädentaito- ja taideaineiden vastuupettaja ja kielten vastuuhenkilö)

3) Energia ja vesi (ympäristövastuu)

Pysyvät tavoitteet: Pidetään opiston energian- ja vedenkulutus kohtuullisena. Pyritään vähentämään kopioiden määrää.

Eryistavoite vuodelle 2019: Seurataan vuoden aikana energian- ja vedenkulutusta aktiivisemmin. Vähennetään kopiomääriä.

(Vastuuhenkilöinä kiinteistövastaava ja rehtori)

4) Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi (sosiaalinen vastuu)

Pysyvät tavoitteet: Pyritään turvaamaan henkilöstön määrä, rakenne ja hyvinvointi. Tuetaan opettajien ammattitaitoa ja työnnon kehittymistä. Pidetään huolta tarjonnan monipuolisuudesta.

Eryistavoite vuodelle 2019: Seurataan edelleen työhyvinvoinnin tilaa ja henkilökunnan jaksamista. Tarjotaan henkilökunnalle ensiapukoulutusta. Vahvistetaan tarjontaa reuna-alueilla ja erityisesti Joutsenossa.

(Vastuuhenkilöinä rehtori)

5) Kulttuuriympäristö, tavat ja perinteet (kulttuurinen vastuu)

Pysyvät tavoitteet: Turvataan kulttuuriperintöä ylläpitävien ja edistävien kurssien tarjonta.

Erityistavoite vuodelle 2019: Pidetään huolta tarjonnan monipuolisuudesta. Viestitään keke-kurssien perusteet avoimesti (esim. Peda.net).

(Vastuuhenkilöinä opetusalojen vastuuhenkilöt ja –opettajat, rehtorit)

6) Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys (kulttuurinen ja sosiaalinen vastuu)

Pysyvät tavoitteet: Tarjotaan kurssisisältöjä maahanmuuttajaopiskelijoille ja edistetään opiskelun edellytyksiä. Palkataan mahdollisuuksien mukaan maahanmuuttajataustaisia opettajia.

Erityistavoite vuodelle 2019: Mahdollistetaan luku- ja kirjoitustaidon opiskelijoiden muiden aineiden opiskelu suomen kielen ohella (kirjoitetaan suunnitelma taide- ja taitoaineiden opetuksesta maahanmuuttajakoulutuksen osana). Monikulttuurisuuden edistäminen työyhteisössä myös muiden kuin kielten ainealueella (esim. aiheen käsittely peda-tiimi)

(Vastuuhenkilönä apulaisrehtori, suomen kielen vastuopettaja ja taito- ja taideaineiden vastuopettaja)

Kestävän kehityksen koordinaattorina jatkaa kädentaito- ja taideaineiden päätoiminen opettaja Tuija Näränen. Kestävän kehityksen pysyvien teemojen ja niille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta vastaa koko opiston henkilöstö. Vuodelle 2019 asetettujen erityistavoitteiden toteutumisesta vastaavat opiston ydinprosessien mukaiset vastuuhenkilöt.